

8. Datové struktury s klíčem, indexem a hashované

Datové struktury s klíčem

- HashMap
- LinkedHashMap
- TreeMap
- HashTable

HashMap

Do mapy se ukládá dvojice objektů: klíč a k němu přiřazená hodnota. Často se mapa používá i v situaci, kdy chceme zajistit rychlý přístup k prvkům seznamu dle klíče – např. můžeme vytvořit mapu, kde klíčem bude číslo účtu a hodnotou bude instance třídy Ucet.

Použití map má jedno logické omezení – v mapách nemohou být duplicitní klíče.

Umožňuje uložit null jako jeden klíč a null jako hodnoty.

Nesezařená a nezachovává pořadí.

Pro vyhledávání a vkládání je časová složitost $O(1)$.

Není thread-safe

- put(K key, V value)
- get(Object key)
- remove(Object key)
- ContainsValue(Object value)
- ContainsKey(Object key)

LinkedHashMap

Dědí od HashMap. Také dovoluje jeden null jako klíč a null jako hodnoty. Zachovává pořadí vložení.

Použití když záleží na pořadí prvků podle vložení.

Pro vyhledávání a vkládání je časová složitost $O(1)$.

Nejlépe z ní vytvořit objekt SynchronizedHashMap kvůli thread-safe.

Metody se shodují s HashMap

TreeMap

Implementuje rozhraní Map a SortedMap.

Nepovoluje null hodnoty.

Řadí klíče podle jejich přirozené hodnoty.

Pro vyhledávání a vkládání je časová složitost $O(\log N)$.

Není thread-safe.

Metody uvedené u HashMapy se shodují a jsou některé přidány:

- firstEntry()
- firstKey()
- lastEntry()
- lastKey()

Nově možnost se lépe navigovat v mapě pomocí lowerEntry() and higherEntry()

HashTable

Nejhorší časová složitost $O(n)$, z dvou důvodů:

- Jestliže je moc elementů nahashováno na jeden klíč, pohled do tohoto klíče může zabrat $O(n)$ času
  - Jakmile HashTable přejde svou optimalizací musí se přehashovat (udělat větší tabulku a překopírovat každý prvek do tabulky)
- Je thread-safe za cenu pomalého operování.

Indexy

- Array
- ArrayList
- LinkedList

Array

Jedná se o nejprimitivnější datovou strukturu. Může být jednorozměrné, dvourozměrné a vícerozměrné.

Jedná se o strukturu do které lze snadno vkládat hodnoty stejného typu, pod podmínkou definování velikosti pole. Velikost jde změnit v Javě a v php, ale není to výsada u programovacích jazyků. První index má hodnotu 0. Struktura je na haldě o velikosti 4, 8, 16, ...

Ukazatel na pole ukazuje na index 0, číslo napsané do [] určí o kolik se má ukazatel posunout.

Plusy

- Pro uložení počtu předem daných prvků je nejefektivnější
- Umožňuje přímo ukládat primitivní datové typy, u ostatních struktur nutno převést na objekty.
- je možné vytvářet jednorozměrná i vícerozměrná pole.

Mínusy:

- Pole má pouze k dispozici metody třídy Object
- Nutnost určit počet prvků
- Problém neexistence prvků

ArrayList

Implementace List rozhraní. Implementuje všechny možné operace a je generický včetně null. Tato třída umožňuje metody na manipulaci velikosti pole, které je vnitřně používané na ukládání listu. Size, isEmpty, get, set, iterator, listIterator běží v konstantním čase. Add operaci běží v amortizovaném konstantním čase. To znamená přidávání n elementu potřebuje $O(n)$ času. Ostatní operace běží v lineárním čase. Konstantní faktor je nízký oproti implementaci LinkedListu. Každá aplikace může zvýšit kapacitu ArrayListu než bude přidávat velké množství pomocí ensureCapacity operace.

LinkedList

Implementace rozhraní Listu pomocí dvojitého Linked listu s pomocí Deque. Implementuje generika i null. Každá operaci s indexem půjde k indexu buď od začátku nebo konce podle toho co je blíže. Tato kolekce není synchronized. Iterátor vyhozený touto kolekcí jsou fail-fast, jestliže list je strukturálně modifikován v jakémkoliv čase po vytvoření iterátoru, v jakémkoliv možnosti mimo iterator metodu add-remove, iterátor vyhodí `ConcurrentModificationException`.

Hash

- HashSet
- TreeSet

Souhrn

Výhody hashovaných kolekcí oproti listu je rychlejší najít prvek, list musí iterovat (procházet jednu za jednou), ale u hashe se spočítá hashcode poté se půjde do bucketu a tam se pokusí najít stejný hashcode. Ze stejného důvodu je rychlejší i Remove(). List má rychlejší přidání prvku, u hashe se musí vypočítat hashcode a bucket, list ho prostě přidá nakonec.

HashSet

Jeho počáteční velikost je 16 a když přeskočí load factor o 0.75 tak se jeho velikost zdvojnásobí.
Implementuje rozhraní Set založené na HashMap instanci. Není jisté uspořádání při iteračním průchodu.
Nabízí také konstatní výkonost při normálních operacích add, remove, size, contains, při hashovací funkci mezi buckety. Iterační čas náleží součtu HashSetové velikosti.
Není thread-safe.
Iterátor vyhozený touto kolekcí jsou fail-fast, jestliže list je strukturálně modifikován v jakémkoliv čase po vytvoření iterátoru, v jakékoliv možnosti mimo iterator metodu add-remove, iterátor vyhodí `ConcurrentModificationException`

TreeSet

Uspořádaný NavigableSet založený na TreeMap. Uspořádanost je pomocí jejich přirozené vlastnosti nebo Comparatoru.
Tato implementace garantuje $\log(n)$ časovou složitost na základní operace (add, remove, contains)
Není thread-safe.
Nabízí metody jako `first()`, `last()`, `headSet()`, `tailSet()`

HashSet vs TreeSet

	HashSet	Treeset
Rychlost	Rychlejší za cenu neuspořádanosti $O(1)$	pomalejší $O(\log(n))$
Null povolen	null objekty	nedovoluje jelikož používá compareTo
Internal	HashMap	NavigableMap
Porovnání	equals()	compareTo()
Uspořádání	Neuspořádané	Uspořádané pomocí Comparable nebo Comparator
Heterogenní objekty	dovoluje	Nedovoluje vyhodí classCastException